

LIBERAL

UNGDOM

#2010:2



KAMPANJTIPS
PÅ BAKSIDAN

ÄNTLIGEN VALRÖRELSE!

JOBBS ÅT UNGA • SVERIGE FÖR ALLA • UTBILDNING FÖR FRAMTIDEN

Vilket Sverige är ditt Sverige?

Vi ser ett Sverige för dem som har jobb, lägenhet och pengar på banken. Sedan finns det ett annat Sverige. Ett Sverige där unga fastnar i oändliga bostadsköer och inte kan flytta hemifrån. Ett Sverige där kontakter väger tyngre än kompetens, och den som kommer utifrån därmed hålls ute ifrån arbetsmarknaden. Ett Sverige där var fjärde inte klarar skolan, för att ingen vågade tro att de kunde göra det. Det splittrade Sverige leder till hopplöshet och orättvisor. Det är unga och invandrare som drabbas hårdast. De saknar också makten över politiken.



Det splittrade Sverige leder till hopplöshet och orättvisor. Det är unga och invandrare som drabbas hårdast. De saknar också makten över politiken.»

Scilla är bara tjugo år men har redan varit arbetslös i flera års tid. Hon är en av de glömda bokstavsfläckarna, vars koncentrationssvårigheter togs för uppstudsighet och bemöttes med straff istället för med hjälp. Utan gymnasiekompetens har hon små chanser att få ett jobb.

Filemon är 26 år och har bott i Sverige sedan han var sex år. Trots att han sökt fler jobb än han kan hålla räkningen på får han alltid samma svar: »Tack för visat intresse, men tjänsten är tillsatt.» Nu funderar han på att emigrera, för han kan inte se någon framtid i Sverige.

Sverige behöver förändras och förenas. Med lärlingsjobb får fler unga en chans att visa vad de går för. Med mindre regelkrångel kan vi bygga billigare, och fler unga kan låta sina vuxenliv börja. Med starkare stöd till svaga elever kan fler sjunga »den ljusnande framtid är vår« och tro på det.

Därför röstar jag på FP den 19:e september.

Linda Nordlund,
redaktör

Hur fick du ditt första jobb?

FOLKET:



Maya Dahlström, 19 år,
studerande, Arvika

– Jag fick mitt första jobb genom min käre far.



Teodor Koistinen, 30 år,
bitr. borgarrädssekreterare, Stockholm

– En kompis tipsade om att café Kaffekoppen sökte personal, så jag fick mitt första jobb via kontakter. Jag känner ingen som fått jobb via arbetsförmedlingen.



Ebba Tornérhielm, 22 år,
studerande, Stockholm

– Jag har fått alla mina jobb genom nära kontakter.

ADAM:

Nu vinner vi valet!

Det här valet är ett ideologiskt vägval. Tro inget annat. Glöm allt snack om att blocken ligger så nära varandra att man knappt kan se skillnad mellan dem längre. Glöm allt snack om att alla är i mitten. Vi står inför två vitt skilda idéer om vart det svenska samhället är på väg. Alltifrån synen på individens egenmakt, företagets roll och

Sveriges plats i världen skiljer sig åt dramatiskt. Dagen Socialdemokraterna bestämde sig för att samarbete med vänsterpartiet bröts en lång tradition där VP hölls på armlängds avstånd.

LUF har en dubbel roll i valrörelsen: vi måste både vara Folkpartiets liberala vakhundar men även se till att sprida liberala budskap till Sveriges ungdomar.

Det är en fantastisk uppgift men även ett oerhört ansvar. Jag är helt säker att vi är redo. Vi måste se till att det syns att det är ett ideologiskt vägval Sverige står inför. När nästa nummer av LU går till tryck så vill jag att rubriken på omslaget lyder »Valvinst«. Varje debatt, flygblad, samtal och övertygad väljare räknas.

Nu gäller det!

Adam Cwejman,
Förbundsordförande



Innehåll



8

FOTO: THERESA THOMPSON

4 Notiser

5 Krönika: Idéerna vinner val

6 Debatt

Maria Weimer om hur säkerhetspolitiken ständigt glömmar kvinnorna.
Karl Axelsson går tillbaka till ideologin.

8 Valspecial

Hur skapar vi jobb?

Andreas Bergh om politikens möjligheter och begränsningar.

Så lyckades Danmark

LU undersöker hur de fixade ungdomsjobben på andra sidan sundet.

LUF älskar lärlingar

En egen lön är alltid bättre än a-kassa eller socialbidrag. Extra soft är att få betalt för att utbilda sig.

Bäst i test

Utbildningar i världsklass.

Besima fann vägen in i svenska samhället

Hennes historia - och idéer för att bryta utanförskapet.

16 Porträttet

Stefan Fölster, frispråkig chefsekonom hos Svenskt Näringsliv.

19 Utblick: Belarus

Alexandr trakasseras av

säkerhetstjänsten, men ger inte upp drömmen om demokrati.

20 Kryssjägare

Fem unga kandidater förklarar varför du ska lägga din röst på just dem.

22 Ohlys bästa

Linda Nordlund listar Lars Ohlys fem roligaste hjärnsläpp.

23 Kultur

The Hurt Locker och Dokument rörande spelaren Rubashov recenseras.

24 Natalias kampanjtips

Så värvar du röster till FP - och hjälper regeringen att behålla jobbet!

Redaktionen

Mejla oss på: liberal.ungdom@liberal.se



Redaktör:
Linda Nordlund



Skribent:
Jakob Nyström



Skribent: Emma
Söderberg Majanen



Skribent:
Joakim Rönnbäck

Ansvarig utgivare Isak Bergdahl

Grafisk form August Ekman Öhrn

Layout August Ekman Öhrn och Linda Nordlund

Skribenter Simon Hedlin Larsson, Viktor Zetterman, Tobias Setterborg, Natalia Rylander

Tryck Danagårds Grafiska, 2010

Omslag Frida Simonsson

NOTISER



De rödgröna vill nu återigen hälla vin i gamla läglar. De tror att det bästa stället för välfärdsfrön att gro är där de bevisligen inte kunnat växa tidigare. På det rödgröna hälleberget.»

Utöver en rad fotbollsallégorier passade Göran Hägglund på att framföra en egen tolkning av Matteusevangeliet i Almedalen. Kanske inte verklighetens folks mest lästa skrift.



FOTO: KRISTDEMOKRATERNA

Verklighet inget för vänstern

Vänsterpartiet har något andra partier saknar: den berömda sedelpressen. Och det kan vara nödvändigt när kongressen, i år förlagd till Gävles mörkblå konserthus, beslutar om bland annat följande: sex timmars arbetsdag med bibehållen lön; återförstatligande av apoteken; höjd ersättning i a-kassan till 90 procent av tidigare lön; slopade karensdagar för sjukförsäkring och a-kassa; och samma högkostnadsskydd i tandvården som i sjukvården.

Att Grekland just nu skulle ses som ett statsfinansiellt föredöme förvånar säkert många. Å andra sidan har ju vänstern aldrig gjort sig känd för sin verklighetsförankring. Dock sparar Vänsterpartiet in några kronor genom att kapitulera för de kvinnoförtryckande och demokrati-föraktande talibanerna i Afghanistan.

JN

FOTO: COLOURBOX.COM



FOTO: COLOURBOX.COM

Blåbär med bismak

Thailändska bärplockare med minimal lön har blivit något av en sommarföljetong i Sverige. Till viss del beror det väl på nyhetstorkan som brukar infalla punktlöst varje år, men det går inte att komma ifrån att det är skamligt att människor som kommer hit för att arbeta utnyttjas för att de inte förstår innebörden av de

kontrakt de skriver på. Enligt kollektivavtalet har de rätt till garantilön, men sedan skriver de på ett till kontrakt och poff så är garantilönen borta. Det passar liksom inte riktigt in i den tradition av att värna om arbetstagarnas bästa som Sverige brukar berömma sig med.

ESM

Kränkta katoliker bättre än muslimer?

Att vilja inskränka yttrandefriheten för att undvika »kränkningar« av religiösa grupper är förkastligt. Men så länge man vill att detta ska gälla alla religioner är man åtminstone konsekvent. Föga förvånande är SSU:s tidning Tvärdrag, och ansvarige utgivaren Daniel Suhonen, inte några varma anhängare av konsekventa resonemang.

I senaste numret har man publicerat en karikatyr av påven, vilken

anspelar på den senaste tidens pedofilskandaler inom katolska kyrkan. Självklart har katolska kyrkan reagerat mot detta. Som svar hävdar Suhonen i Expressen, helt riktigt, att yttrandefrihet gäller – för att i nästa andetag säga att han resonerat annorlunda om det hade gällt en kränkning av muslimer. En sådan hållning är både dum och inkonsekvent.

JN



Jag blir inte upprörd över att någon lyckas – jag blir upprörd när människor saknar möjligheter att lyckas. Ett land där avundsjuka är den starkaste politiska drivkraften kommer aldrig att bli riktigt framgångsrikt.»

Jan Björklund sommartalar i Almedalen

Kapitalistiskt fredagsmys

Ostbågens skapare, amerikanen Morrie Yohai, avled den 27 juli i år. Cheeze Doodles såg dagens ljus på 50-talet. Majsmjölskrokarna täckta med ostpulver har sedan dess haft en plats i många snacks-älskares hjärta. För mig har ostbågarna alltid utgjort en fast punkt, både i ett ständigt skiftande snacks-sortiment och i en föränderlig värld. Fredag är lika med fredagsmys, fredagsmys

är lika med ostbågar.

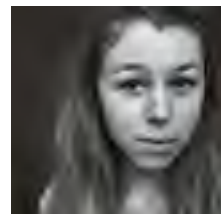
Ostbågen kan tyckas vara en onödig och umbärlig produkt – inget kunde vara mer fel. Ostbågar tillhör kategorin saker som gör livet mänskligt, inte bara en fråga om överlevnad. Därför skulle planekonomi och socialism innebära döden för ostbågen. Bara i ett fritt och kapitalistiskt samhälle kan en sådan underbar banalitet existera.

JN

KRÖNIKA

Idéerna vinner valet

Efter den 19 september kan vi om det går illa ha en regering delvis bestående av kommunister. Så brukar det låta från borgerligt håll när den oerhörda vikten av att Alliansen vinner valet verkligen ska understrykas. Jag tycker att det ofta blir en onödigt uppskruvad retorik. Visst, Lars Ohly kallade sig kommunist tills för inte särskilt länge sen och det finns de i Vänsterpartiet som fortfarande gör det. Men att hålla på att kalla folk saker är sällan konstruktivt. Då kan Mona Sahlin lika gärna berätta för alla att Anders Borg minsann ville avskaffa staten på 80-talet.



Emma Söderberg Majanen

För att understryka den oerhörda vikten av en borgerlig valseger behövs inte en kommunist att skrämmas



För att understryka den oerhörda vikten av en borgerlig valseger behövs inte en kommunist att skrämmas med.

med. Det kan göras på ett betydligt sakligare sätt än så. Nämligen genom att förklara vilken politik vi står för. Därför valet 2010 står inte mellan två block som egentligen tycker samma sak så när som på lite procentskillnader här och där, som det stundom brukar påstås.

Valet 2010 står i själva verket mellan två block som har fundamentalt olika syn på vad som driver människor och vilket mått av frihet människor ska tillåtas att ha. Det står mellan å ena sidan ett block som anser att arbetsinkomster är något som tillhör staten och som medborgarna kan få ta del av till den del staten inte behöver dem, och å andra sidan ett block som anser att en människas pengar tillhör den människan själv. Det står mellan ett block som anser att somligt arbete inte är tillräckligt fint, och ett block som anser att allt arbete är bra. Och det står mellan ett block där samtliga medlemmar anser att ett medlemskap i EU är en självklar och viktig sak för Sverige, och ett block där ett parti vill lämna EU och ett annat ville göra det fram till alldeles nyss.

Så, frågar någon om Lars Ohly var kommunist tills nyligen är det bara att säga att jo, det var han, och det finns risk att vissa sådana tendenser kvarstår. Men för en borgerlig valseger ska vi inte behöva tacka skrämselempökes-vikarierande kommunister, utan vår egen politik.

Emma Söderberg Majanen



FOTO: ISAF

Säkerhetspolitiken - gubbväldets sista utpost?



Vi bidrar inom FN, Nato och EU för att försvara mänskliga rättigheter, skydda civilbefolkning och övervaka fredsavtal. Men vi har helt missat att ta tillvara kvinnornas perspektiv. «

Sverige är aktivt i ett antal olika fredsbevarande insatser runt om i världen. Vi bidrar inom ramen för FN, Nato och EU för att försvara mänskliga rättigheter, skydda civilbefolkning och övervaka fredsavtal.

Men vi har helt missat att ta tillvara kvinnornas perspektiv. Kvinnornas behov och syn på fredsavtal och konfliktlösning skiljer sig ofta från de traditionellt manliga aktörernas, vilka i regel är de som deltar i förhandlingar.

I många konflikttrabbade samhällen är det kvinnorna som har ansvaret för familjen. Studier visar att de i en valsituation ofta väljer att satsa resurser på mat, husrum och långsiktig utveckling i stället för på vapen eller fortsatt konflikt.

Det är i regel kvinnorna som uppfostrar barnen och därmed har makt att påverka deras samhällssyn och en framtida försoningsprocess. Sist men inte minst är kvinnor föremål för könsbaserat våld och krigsförbrytelser som leder till oläskbara mentala och psykiska sår och splittringar hos de utsatta individerna, liksom i familjer och samhällen.

Sedan FN:s säkerhetsråd antog resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet för tio år sedan har jämställdhetsarbetet fått mer fokus i FN, Nato och EU. Men arbetet har hittills gått långsamt och mestadels kretsat kring ord och deklarationer.

Kommer jag in i riksdagen vill jag driva följande krav:

- När Sverige ställer om till yrkesförsvaret bör vi sätta ett högt mål för antalet kvinnor som antas. Minst 30 procent av de antagna bör vara kvinnor. Om vi kan ha målsättningar för försvarsmateriel och

insatsberedskap kan vi också ha det för jämställdhet särskilt som kvinnliga soldater visat sig vara av stor betydelse i utlandsinsatser.

- Skaffa utrustning till kvinnliga soldater – dags att köpa BH och trosor! Kvinnliga generaler ska inte behöva bära manliga kalsonger med V-front.
- Brott mot förhållningsregler om sexköp och sexuella trakasserier måste bestraffas och får aldrig sopas under mattan.
- Sexuellt våld är ett brott såväl i konflikt som i fredstider. Därför måste amnesti för sådana brott avskaffas och rättssystemen i de konflikttrabbade länderna stärkas.
- Sverige bör även i EU och Nato föreslå mål för kvinnliga soldaters deltagande i internationella insatser.
- Samtliga högre officerare i Försvarsmakten bör genomgå jämställdhetsutbildning.
- Sverige bör ta initiativ till en internationell personalpool av utbildade jämställdhetsrådgivare som kan användas i både FN, Nato och EU.
- I medling och fredsförhandlingar ska kvinnornas perspektiv beaktas, om det så gäller Georgien, Aceh eller Mellanöstern. Kvinnliga nätverk och organisationer ska alltid involveras och hänsyn tas till deras synpunkter.

Frågor om kvinnors säkerhet får inte bara behandlas som en »mjuk» fråga. Det handlar i högsta grad om »hård» säkerhet. Utan hänsyn till kvinnors perspektiv uppnår vi inte långvarig fred, utan bortser från halva världsbefolkningens behov.

Maria Weimer

*Toppkandidat nr 2 till riksdagen Folkpartiet Uppsala
Ledamot i Folkpartiets arbetsgrupp för försvar och
säkerhetspolitik*

*Maria är till yrket diplomat och jobbar för UD i Bryssel
med EU:s säkerhetspolitik.*

Att förändra världen en röst i taget

Valet tvingar oss på gott och ont att fokusera på inrikespolitik – våra valfrågor, argument och motargument. Det kan vara nyttigt att även i valrörelsens hetta lyfta blicken och komma ihåg vad valet handlar om. Val i Sverige kan tyckas handla om olika tekniska system eller byråkratiska regler. Men detta är ett val mellan olika ideologier, och mellan olika människosyner. I den liberala rörelsen strävar vi globalt för att ge den enskilde individen autonomi. Målet att frigöra alla människor från olika former av förtryck stannar inte vid nationsgränserna.

De val vi gör här i Sverige spelar roll även utanför våra gränser. I utrikespolitiken finns en djup skillnad mellan oss liberaler och de rödgröna. När Mona Sahlin, Lars Ohly och Peter Eriksson går ut och kräver att USA ska stänga sina baser och dra tillbaka sina trupper så gör de världen en otjänst. Vänsterpartiet hyllar Kuba och Venezuela som föredömen. När dessa partier visar föga respekt för demokratin och mänskliga rättigheter svarar vi kallt att individens rättigheter inte är uppe för förhandling. Vi struntar i om folkrätten skyddar stater, vår linje är att det alltid är individer som ska skyddas. Vi som lever i den demokratiska världen har ett större ansvar att upprätthålla och sprida respekten för de mänskliga rättigheterna.

Genom frihandel och friare informationsflöden har vi runt om i världen sett exempel på hur människor får det bättre. Världens fattiga och svältande minskar stadigt. Tillgången till Internet och oberoende media gör det allt svårare att med propaganda föra sin befolkning bakom ljuset. Den gröna revolutionen i Iran ackompanjerades av en storm i de sociala medierna. Ändå bedriver Kina ett krig de inte kan vinna mot Internets potential att sprida information. På Kuba beskärs de oppositionellas möjlighet att använda nätet och regimen försöker ständigt hålla befolkningen ovetande om vad som sker i världen omkring dem. Genom att öka nätets tillgänglighet och genom att använda EU:s så kallad soft power kan vi påverka världen i en mer demokratisk riktning. Ett första, enkelt steg är att låta oppositionella låna de datorer som finns på svenska konsulat och ambassader i diktaturer världen över.

Vår viktigaste uppgift som liberaler är inte att sänka marginals-katten med någon procentenhet hit eller dit, även om det naturligtvis vore bra. Vår viktigaste uppgift är att fortsätta den globala kampen för frihet och



FOTOFILICKR.COM/PHOTOSPARDESHI/



Vår viktigaste uppgift som liberaler är inte att sänka marginals-katten med någon procentenhet hit eller dit, även om det naturligtvis vore bra. Vår viktigaste uppgift är att fortsätta den globala kampen för frihet och respekt för de mänskliga rättigheterna.»

respekt för de mänskliga rättigheterna. Att ta sig tid att minnas vad vi liberaler kämpat för, och globalt kämpar för, ger kraften som behövs under valrörelsens långa dagar. För att citera Obama: »Om du kan ändra en persons syn på politik så kan du ändra ett lands politik. Om du kan förändra ett lands politik så kan du förändra världen.«

Karl Axelsson
Förbundsstyrelseledamot,
ideologiskt ansvarig



4 MORE YEARS!

»Valet 2010 handlar om framtiden. Vad vi vill att Sverige ska kännetecknas av. Vilka värderingar vi vill ska bära Sverige. Om hur vi ska göra ett bra land ännu bättre. Vi är fyra partier som står för frihet, ansvar och trygghet. Vi tror på människans inneboende kraft och vilja att ta ansvar.« *Alliansens partiledare*

Liberal Ungdom fokuserar på tre ödesfrågor - jobben, skolan och integrationen - för att finna vägen till den ljusare framtid vi vet att vi kan nå. Nu kör vi!



Man kan ju göra tankeexperimentet att vi i varje kris löser arbetslösheten genom att expandera den offentliga sektorn. Vart leder det oss? Till planekonomi faktiskt.»

Hallå där, doktor Bergh:

Hur skapar vi fler jobb?

Svensk politik har en otrevlig vana att fokusera enbart på fördelningspolitik, och inte hur det som ska fördelas faktiskt skapas. Det är inte en särskilt vågad gissning att socialdemokratins historiska hegemoni är en del av förklaringen till detta. Arbeten växer inte på träd, oavsett vad vänsterpolitikerna säger. Däremot kan företag växa i en god jordmån, och denna jordmåns kvalitet beror av den förda näringspolitiken.

Nog med liknelser från växtriket. Andreas Bergh är nationalekonom, forskare vid Näringslivets Forskningsinstitut Ratio och tidigare gästforskare vid Harvard University. I dag kretsar hans forskning främst kring välfärdsfrågor, och välfärden är självklart helt beroende av att människor arbetar – vilket förutsätter arbeten att gå till.

Vilka faktorer är viktigast för ett långsiktigt jobbskapande?

– Ett stabilt regelverk av skatter, lagar och regler som tillåter hög mångfald i arbetsuppgifter och lönenivåer. Incitamenten för arbete behöver bli starkare för de med lägst och högst inkomster. Brytpunkten för statlig inkomstskatt kan faktiskt flyttas ned om man samtidigt sänker skattesatsen exempelvis till 10 procent. Då blir högsta marginalskatt drygt 40 procent.

Tre nödvändiga förändringar i svensk näringspolitik?

– Inget är direkt nödvändigt, men några saker vore bra. Sänkta skatter på låga inkomster, vilket gör att även mer lågproduktiva kan bidra mer till sin egen försörjning. Sedan måste regelverket anpassas till en mer flexibel arbetsmarknad. Exempelvis kan turordningsregler ersättas av mer generella regler om uppsägningstid. Reglerna

för sjukpenninggrundande inkomst premierar i dag de som arbetat länge på samma ställe, detta måste ändras. Självklart är det alltid bra med förenklingar för företag, till exempel när det gäller deklarationen.

Hur väl har jobbskatteavdraget fungerat?

– Tja, det har gett folk mer pengar över och därmed hållit konsumtionen uppe. Men det har krånglat till skattesystemet rejält, och de flesta som är högskoleutbildade betalar fortfarande mycket hög marginalskatt, vilket gör att arbete lönar sig dåligt.

Hur skulle arbetslinjen kunna stärkas?

– Socialbidragssystemet kan ses över så att arbete lönar sig bättre. Vid övergången från socialbidrag till arbete drabbas många fortfarande av hundraprocentiga marginaleffekter. En tydligare bortre parentes i a-kassan behövs. Den kan gärna vara generös, men bör vara tydligt tidsbegränsad. Efter a-kassa bör ett reformerat socialbidrag träda in.

Vad ska man säga om vänsterns vilja att göra massiva investeringar i den offentliga sektorn?

– Man kan ju göra tankeexperimentet att vi i varje kris löser arbetslösheten genom att expandera den offentliga sektorn. Vart leder det oss? Till planekonomi faktiskt. Då är frågan: vilken balans mellan privat och offentlig sysselsättning bör vi ha? Det är ju delvis en värderingsfråga, men vid kraftigt höjda skatter blir det svårare att ha en fungerande arbetsmarknad, tror jag.

Jakob Nyström



Andreas Bergh, doktor i nationalekonomi

Lär av Danmark – sänk trösklarna för unga!

Sveriges ungdomsarbetslöshet är en av de högsta i Europa, Danmarks en av de lägsta. Men vad har Danmark som inte vi har, förutom riktigt krispiga wienerbröd? LU har undersökt grannlandets framgångsfaktorer.

Skillnaden är påtaglig; år 2008 var andelen arbetslösa bland unga under 25 år 26 procent i Sverige, medan samma andel i Danmark var 13 procent. Vad detta beror på finns det inte ett enkelt svar på. Men en sak är säker: eftersom skillnaden är så stor, kan det inte vara fråga om en tillfällighet.

I en jämförelse mellan den danska och den svenska arbetsmarknads- och utbildningspolitiken är det främst två saker som skiljer den danska politiken från den svenska: den s.k. Flexicurity-modellen och det omfattande lärlingssystemet.

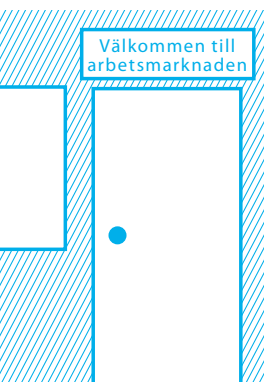
Flexicurity är namnet på den danska arbetsmarknadsmodellen. Denna bygger på tre delar: ett svagt och inte lagreglerat anställningsskydd, en generös arbetslöshetsförsäkring och en aktiv arbetsmarknadspolitik. I jämförelse med en mer lagreglerad arbetsmarknad är risken att bli av med jobbet högre, samtidigt som chansen att få ett nytt är större.

Det finns visserligen ingen forskning som visar att mer lagreglering av arbetsmarknaden leder till högre arbetslöshet generellt. Däremot finns det, enligt OECD och Eurostat, ett samband mellan graden av lagreglering och arbetslösheten bland ungdomar och andra personer med liten arbetslivserfarenhet. I länder med mycket lagstiftning på arbetsmarknaden, exempelvis Sverige och Spanien, är ungdomsarbetslösheten högre än i länder med mindre lagstiftning, såsom Danmark och Storbritannien. I och med den lägre graden av lagreglering är även rörligheten på arbetsmarknaden - dels mellan olika arbetsplatser och yrken, dels mellan arbetslöshet och sysselsättning - större i Danmark än i Sverige. Flexicurity är i sig självt ingen garanti för låg arbetslöshet, däremot är det belagt att större rörlighet leder till fler jobb och därmed lägre arbetslöshet.

Den andra utmärkande delen av den danska politiken, systemet med lärlingsutbildningar, omfattar de flesta yrken som inte kräver en akademisk examen. Utbildningarna består av dels teori på gymnasiet, dels ett antal år på en arbetsplats, och arbetet utgår från ett utbildningsavtal som i praktiken fungerar som ett riktigt anställningsavtal, med lönen fastställd i kollektivavtal. Det är svårt att säga huruvida ett lärlingssystem verkligen leder till lägre ungdomsarbetslöshet. Men det är ett faktum att länder med väl utbyggda lärlingssystem, som Danmark och Tyskland, har lägre ungdomsarbetslöshet än länder utan ett sådant system, och att många ungdomar får anställning efter avslutad lärlingsutbildning. Det är också lätt att inse att utbildningsformen är något som båda parter kan tjäna på; eleven får en näringslivsanpassad utbildning, och arbetsgivaren får möjlighet att anställa unga personer med rätt kompetens.

Den höga ungdomsarbetslösheten är en av de största politiska utmaningarna i Sverige idag. Att så många unga människor är arbetslösa är inte bara ett samhällsekonomiskt problem, utan även djupt sorgligt ur ett rent mänskligt perspektiv. Exemplet Danmark visar emellertid att det är en situation som inte är för alltid given, utan en utmaning som det går att finna lösningar på.

Emma Söderberg Majanen



LUF älskar lärlingar!

»**Fan vilken dålig skola!**« Skriket skallrar genom hela gymnasiebyggnaden någonstans där ute i Sverige. Ännu en elev har insett att den utbildning han valde innehöll nåt annat än han trodde när han sökte. Den praktiska utbildningen visade sig innebära alltför mycket teori. Alla vill inte bli läkare och advokater - vissa älskar oljestänket i ansiktet av att mecka med bilen, eller lukten av ett nytapetserat rum.

Många i LUF älskar att utbilda sig på högskolan i minst tre år, gärna lite till. Men vi inser samtidigt att alla inte är likadana, och det är skillnaden mellan vår skolpolitik och vänstersidans flumskola. Alla individer är skapta olika, och det är på den grunden vi genomför gymnasiereformen Gy11.

På de yrkesprogram som finns idag blir högskolebehörigheten frivillig, och en större del av utbildningen förläggs ute på olika arbetsplatser. Vill du bli målare så ska du öva på att måla, men det får du göra på en riktig målerifirma istället för i skolans målarsal. Förutom erfarenhet och yrkeskunnande får du lön för det jobb du utför, och en mycket starkare möjlighet att få jobb direkt efter gymnasiet.

För när vänstern propagerar för kunskap så tänker de inte på individen som skall bära på den kunskapen. Om du är bättre i matte än resten av din klass så skall du tryckas tillbaka i deras skolpolitik, för ingen ska vara förmer än någon annan. Alla ska med, och alla ska vidare till högskolan. Det är ironiskt hur fult det är att utbilda sig till arbetare i arbetarpartiets Sverige.

En som förstått vad lärlingsutbildningar handlar om är Ronja från Småland. Hon pluggar nämligen på en av

regeringens försöksskolor, och hon trivs verkligen.

Hon beskriver en god miljö och hur hon får arbeta på exakt samma villkor som de ordinarie anställda.

– Jag får lära mig av problemen jag stöter på i verkligheten, och vad kan vara så dåligt med det?

Den här möjligheten fick Ronja när hon insåg att hennes betyg inte räckte till, och nu känner hon att det är lätt att komma ut på arbetsmarknaden efter skolan. Istället för tv blev det jobb och lön för Ronja!

Om vi kan få fler ungdomar att komma ut i arbete direkt efter skolan, genom att lära upp dem i ett yrke direkt så kan vi spara både tid och pengar. Systemet togs bort i Sverige definitivt i början av 1990-talet, men i till exempel Danmark och Tyskland så finns det kvar, där den rätta vägen om du vill lära dig ett praktiskt yrke går via lärlingsutbildningen.

Därför vill Folkpartiet i 2011 års regeringsbudget viga en miljard åt att bygga ut det svenska lärlingssystemet, vilket kommer resultera enligt partiets beräkningar i 36 000 nya jobb via gymnasiet och komvux.

Och för dig som läst detta och undrat hur man skall göra med de ungdomar som vill läsa till högskolan men fortfarande gå bygg, kan jag ge lugnande besked. De får helt enkelt läsa in behörigheten på yrkesprogrammet, precis som finns i dag. Skillnaden är att den som inte vill inte heller tvingas till det. För något som är genomgående i liberalismen är alla människor lika värde, och respekten för allas olika viljor.

Victor Zetterman



BÄST I TEST

Lars Leijonborg ville på sin tid kvalitetsranka svenska universitet och högskolor. Nu har det gått några år och frågan har utretts. Två tredjedelar av landets universitetsrektorer är emot ett sådant system. Liberal Ungdom har pratat kvalitetsranking med Liberala studenters ordförande Pär Gustafsson.

»**En akademisk utbildning** leder till jobb!« Visst låter det bekant – men hur ser det ut i verkligheten?

– Det är sant att akademiker som grupp har lägre arbetslöshet än övriga befolkningen. Problemet är bara att det skiljer sig enormt mellan olika utbildningar, säger Pär Gustafsson.

När Statistiska Centralbyrån (scb) undersökte arbetsmarknaden för högutbildade kom man fram till att många av de som fått ett jobb efter sin utbildning hade fått ett jobb som de är överkvalificerade för. Av dessa ansåg bara en femtedel att de skulle söka samma utbildning om de fick välja om på nytt.

– Högre utbildning är en viktig investering inför

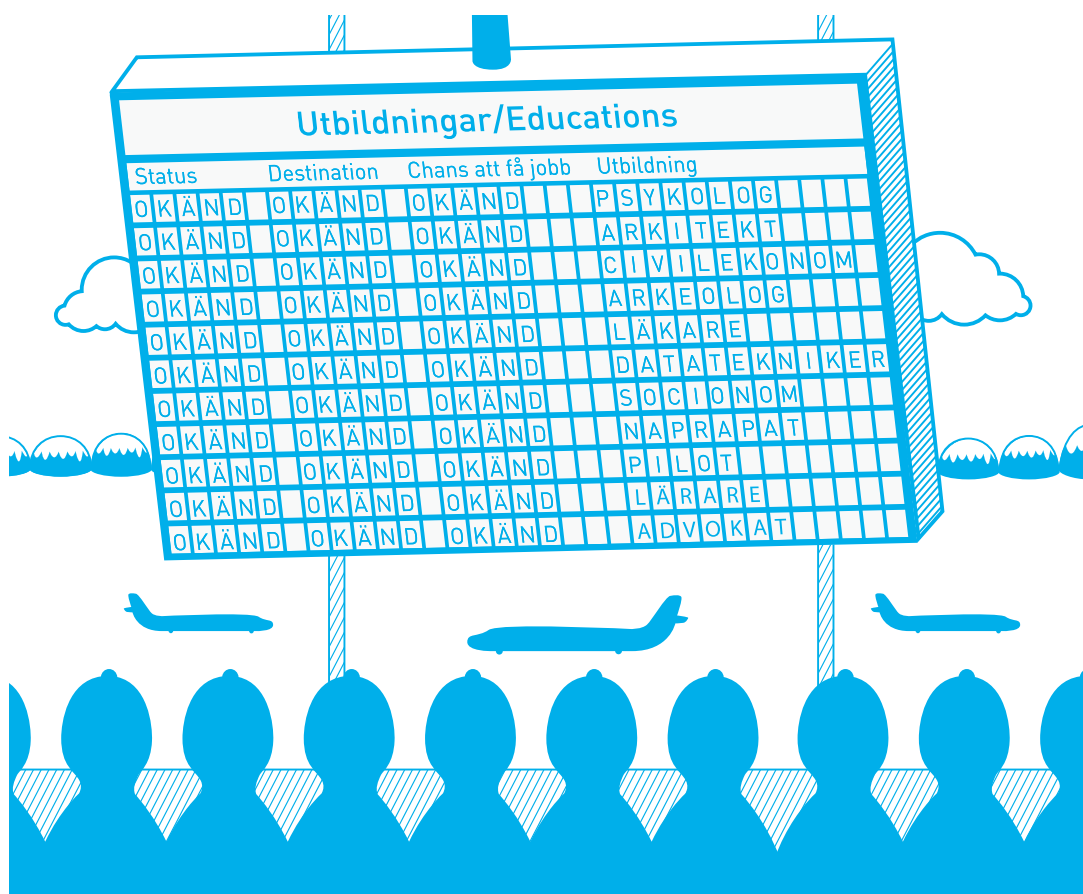
framtiden. Som student satsar man både tid och utebliven inkomst under studietiden. Många drar också på sig stora studieskulder. Då måste man som student kunna få veta vad denna investering kommer att ge tillbaka längre fram, säger Pär Gustafsson.

Högskoleverket gjorde för några år sedan en enkätundersökning där man frågade studenter vad de ansåg var viktigt i deras val av utbildning. Man kom fram till att studenter efterfrågar utbildningar som leder till arbete. I en annan undersökning gjord av Högskoleverket ansåg 80 procent av studenterna att deras utbildning ökade möjligheterna på arbetsmarknaden och att det skulle vara en bidragande orsak till varför man valde just den utbildningen.

– Dessa undersökningar visar egentligen bara på det självklara. Att ett relevant jobb efter sin examen är en viktig utgångspunkt för landets studenter, förklarar Pär.

Pär berättar att det finns undersökningar som visat på att studenter som tar examen från en utbildning med god samverkan med näringslivet i större utsträckning får jobb och dessutom högre lön. Samma undersökningar har visat att dessa utbildningar oftare leder till relevanta jobb som är relaterade till utbildningen.

– Det blir då knepigt om blivande studenter inte har någon möjlighet att på ett enkelt sätt ta reda på



vilka lärosäten som har en god samverkan med näringslivet, menar Pär.

Högskoleverket har tidigare konstaterat att det är viktigt att öka studenters information om kvalitetsskillnader mellan olika utbildningar. I dag är denna information långt ifrån tillräcklig vilket försvårar för landets studenter att göra genomtänkta val.

Skulle studenterna i samma utsträckning informeras om riskerna med att välja vissa utbildningar skulle man i större utsträckning kunna basera sina val på genomtänkta grunder.

– En blivande student skulle kanske tänka över sitt val om denna var medveten om att det bara innebär 30 procent chans att få ett jobb inom examensområdet, säger Pär.

Han menar att man genom att ta in faktorer som samverkan mellan utbildning och näringsliv, studenters etablering på arbetsmarknad skulle öka studenters möjlighet att göra väl genomtänkta val.

– Idag saknas en heltäckande information om kvalitet att tillgå. Såsom nyexaminerades etablering på arbetsmarknaden, och samverkan mellan lärosäte och näringsliv. Det är därför glädjande att Folkpartiet vill göra det möjligt för Högskoleverket att ta fram sådan information, säger Pär.

Två av tre rektorer motsätter sig ett rankingsystem

och ett av argumenten som allt som oftast dyker upp är just att det skulle vara svårt att mäta kvalitet i utbildningen. Högskoleverket har tidigare utrett frågan om ett rankingsystem för den högre utbildningen. Man kom visserligen fram till att det är ett svårbedömt fenomen men konstaterade samtidigt att det finns goda förutsättningar för att hitta väl fungerande rankingmetoder.

– Det är viktigt att man inte bara fokuserar på en kvalitetsindikator, säger Pär Gustafsson.

Högskoleverket har tidigare varit inne på det och menar att kvalitetsranking inte ska ses som någon ensam företeelse när det kommer till studentinformation. Det bör snarare ses som ett komplement till alla annan information.

– Genom att göra det möjligt för studenten att titta på fler kvalitetsindikatorer ökar förutsättningarna för väl genomtänkta val, fortsätter Pär Gustafsson. Pär har förståelse för att många lärosäten kan känna sig hotade om de kommer långt ner på en sådan här lista men menar samtidigt att det, tillsammans med att man knyter resurstilldelning till resultaten, skapar incitament för högskolorna att förändra sig till det bättre.

– Det vinner alla på, avslutar Pär.

Tobias Setterborg



Besima fann vägen in i svenska samhället

Jag träffar Besima Tabak på Gustaf Adolfs torg i Malmö. Vi sätter oss på en uteservering i närheten och inleder vårt samtal om vägen in i det svenska samhället. Besima vet vad hon pratar om: hon flydde själv hit från krigets Bosnien 1993 med sina två döttrar.

Besima är väldigt positiv när hon beskriver asylmottagandet. Alla tjänstemän på Migrationsverket var mycket vänliga och hjälpsamma.

– Processen fungerar bra så länge man behöver hjälp. Men när man försöker resa sig upp och själv göra något åt sin situation, då blir det problem. Jag gick till personalen på flyktingförläggningen och sa att jag

vill hjälpa till att städa, men det fick jag inte. De fick inte ge mig ett sådant jobb på grund av facket. Men till slut fick jag göra det som ett projekt. Och för mig var det knappast att arbeta gratis – jag fick ju mat, husrum och fick pengar.

När familjen hade fått uppehållstillstånd, efter 11 månader, var det dags för kommunplacering, och Besima valde att stanna i Hultsfred. Hon trodde att det skulle vara lättare att få kontakt med människor i ett litet samhälle. Målet var att snabbt lära sig svenska.

För första gången blev hon verkligen besviken på den svenska integrationsprocessen. I stället för att bli hänvisad till arbetsförmedlingen var första anhalten i den nya kommunen socialtjänsten. Det var tydligt att jobbsökande inte var högsta prioritet, tvärtom.

– Det är klappen på huvudet som är skadlig. Om myndigheterna hela tiden tycker synd om invandrare



Integration, till största delen, är att ha ett arbete. Att försörja sig själv gör att man kan lyfta på hakan och känna sig värdefull. Visst finns det andra saker, men arbetet är viktigast.»

och flyktingar blir det till en ond cirkel av självömkan. Människor passiviserar och man tömmer dem på deras motivation. Sedan, tio år senare, börjar myndigheterna plötsligt ställa en massa krav: »Varför jobbar du inte? Varför kan du inte svenska?»

Jag frågar Besima vad integration betyder för henne. Hon funderar ett tag innan hon svarar.

– För mig är integration en chans att berika mig. Jag behåller det som är bra från min ursprungskultur, samtidigt som jag tar till mig allt bra i det nya samhället, det svenska. Det är en tvåvägsprocess: samhället ska inte göra allt för mig, utan jag måste själv bidra aktivt. Och det är inte något som man blir »klar« med, utan integrationen pågår hela livet. Oavsett om du är svensk eller invandrare. Senare under vårt samtal tillägger hon:

– Integration, till största delen, är att ha ett arbete. Att försörja sig själv gör att man kan lyfta på hakan och känna sig värdefull. Visst finns det andra saker, men arbetet är viktigast.

Besima fick 1998 en praktikplats som lärarasistent i Malmö. Många problem från invandrarutbildningen gick igen i den svenska skolan: eftersom betygen kom så sent visste inte eleverna vilka krav som ställdes på dem. De kunde komma efter att ha fått 16 på ett prov och ärligt undra varför: de hade ju på läst två timmar dagen innan! För Besima handlar tidigare betyg om att bygga upp ett självförtroende hos eleverna.

Vartefter vårt samtal lider inser jag mer och mer att de problem som invandrarutbildningen lider av är de samma som plågar skolsystemet i stort: låga krav, otydliga mål, dålig effektivitet och bristande individanpassning.

Sitt första »riktiga« jobb fick hon 2000, på Glokala Folkhögskolan i Malmö, där hon fortfarande arbetar. Förr i tiden var folkbildningsrörelsen en nyckel för att utbilda landsortsbefolkningen i Sverige. Idag

anser Besima att samma rörelse kan hjälpa nyanlända svenskar att ta sig in i samhället.

Jag frågar henne vad hon tycker om Svenska för invandrare (SFI). Besima är väldigt glad att folkhögskolor snart ska få hålla i sådan utbildning. Kommunerna har idag monopol och sköter det väldigt illa. Särskilt dåliga är de på att se individuella behov; först 2002 började man dela upp klasserna efter studievana.

– Ett annat problem är att det är svårt för dem som vill arbeta med händerna att hitta bra utbildningar efter SFI. Man borde fokusera mycket mer på korta, kvalificerade yrkesutbildningar. Fortfarande är tanken att alla ska ha en högskoleutbildning, tyvärr.

Vi diskuterar också den svenska byråkratin, som sätter käppar i hjulen för mångas ambitioner.

– Jag kommer från ett land som varit kommunistiskt, ändå blev jag chockad över den enorma svenska byråkratin. Jag trodde inte att det var möjligt. Tung byråkrati är en stoppkloss för utveckling.

Ett sorgligt exempel på misslyckad integration är när högutbildade invandrare, till exempel iranska läkare, tvingas arbeta som taxichaufförer i Stockholm eller Malmö. Jag frågar Besima vad hon tror har gått fel när det blir så. Är det svårt att få utländska kvalifikationer godkända i Sverige?

– Nej, Skolverket är inte boven i dramat. Problemet är att man i stället för att skickas på praktik med en gång, och på så sätt lära sig adekvat svenska samtidigt som man underhåller sina kunskaper, tvingas vara kvar på SFI och gå på socialbidrag. En kirurg som går utan jobb blir snabbt en dålig kirurg.

Vägen fram, säger hon, är att bättre matcha individens utbildning och ambitioner med praktikplatser, för att få en snabbare och smidigare väg in på arbetsmarknaden. Det är en av nycklarna till en bättre integration.

Jakob Nyström

Folkpartiets förslag för en bättre integration

- Arbetsförmedlingen ska via samtal matcha individers utbildning kunskaper med lämpliga kommuner.
- Krav ska ställas på kommunerna, så att de som påbörjar SFI genomför sin utbildning inom rimlig tid.
- Medborgarkurs ska införas för den som vill bli svensk medborgare. Den ska ge en djuplodande introduktion till det svenska samhället. Tillräckliga kunskaper i det svenska språket bör också vara ett krav för medborgarskap.
- Domstolar och myndigheter ska inte bortse från individuella rättigheter på grund av olika kulturella hänsyn.
- Kontor för mikrokrediter bör etableras i utanförskapsområden, för att i högre grad möjliggöra eget företagande.
- Staten ska stödja och finansiera införandet av lokala integrationscentrum, som drivs av det civila samhället.
- Socialbidragstagare ska erbjudas mer aktiviteter än idag.
- Krav på medborgarskap ska slopas för många offentliga tjänster som idag har detta krav.
- Satsningar ska ske för att rusta upp miljonprogramsområden. Vissa delar kan behöva rivas, och en större blandning mellan affärslokaler och bostäder bör premieras.

FRISPRÅKIGE FÖLSTER

Han har kallat Anders Borg för »den bästa finansminister Socialdemokraterna någonsin haft.« Samtidigt anklagar han oppositionen för att »shanghaja de som ligger« när de tar till statistiska synvillor för att visa ökade klyftor i samhället, när dessa de facto minskat. Men så är det ju inte vänner som Svenskt Näringslivs chefsekonom Stefan Fölster är ute efter – utan förändring.

Stefan Fölster hade från början inte tänkt att han skulle bli nationalekonom. Trots att Fölster, som barnbarn till Gunnar och Alva Myrdal, borde kunna sägas ha nationalekonomi i blodet började han sina studier med att läsa psykologi. Dock kände han att det förmodligen inte var det ämne som han var mest intresserad av.

– Redan när jag började läsa psykologi var jag mest intresserad av hur samhällen utvecklas. När jag upptäckte att nationalekonomer ofta får ta ett större grepp i samhällsfrågorna så var det naturligt att byta.

Fölsters intresse för samhällsutveckling märks tydligt. Som chefsekonom på Svenskt Näringsliv är han en mycket flitig samhällsdebattör som ofta syns på seminarier såväl som i debattprogram och tidningars opinionssidor. Han är ofta tidigt ute med att kommentera politiska reformer och förslag på åtgärder. På frågan vilken som är alliansens viktigaste reform under denna mandatperiod svarar han:

– Reformeringsen av sjukförsäkringen. Den öppna slussen till förtidspensioneringen var ett av de största hoten mot både välfärd och välbefinnande i Sverige sedan löntagarfonderna.

Under ett valår som detta kan det också vara intressant att veta vilken åtgärd som Fölster helst skulle vilja se under nästa mandatperiod:

– Ett slut på straffbeskattning av svenskar som investerar i företag. Sänk kapitalinkomstskatten till europeisk nivå.

Om man emellertid ska tala om vad som har gjorts under den nuvarande mandatperioden är den största

reformen som alliansen har genomfört för att öka sysselsättningen tveklöst jobbskatteavdraget. Men hur många jobb har det egentligen skapat? Finanspolitiska rådet har i flera rapporter betonat att ett jobbskatteavdrag huvudsakligen skapar jobb genom att pressa ner bruttolöneökningarna. I Kommentarer till Budgetpropositionen för 2010 skriver man följande om det fjärde jobbskatteavdraget: »[D]en viktigaste [jobbskapande] effekten är med all sannolikhet att lönerna på sikt blir lägre än de annars skulle ha blivit.« Dock visar statistik att löneökningarna under de senaste åren har varit normala. Eftersom arbetsmarknadens parter förhandlar om bruttolöner och därför inte tar hänsyn till nettolöneökningar kan man därför ställa sig frågande till om jobbskatteavdraget verkligen kommer ha någon effekt på framtidens bruttolöneökningar. Fölster menar att jobbskatteavdraget inte har lett till särskilt många fler jobb under rådande lågkonjunktur, men förmodligen kommer kunna göra det på sikt därför att det gör det mer lönsamt att söka arbete, även om inte bruttolöneökningar pressas nedåt:

– Det hade varit bättre timing att öka företagens efterfrågan på arbetskraft genom lättnader i regelbördan och företagsbeskattningen. Men jag tror ändå att jobbskatteavdraget kommer att skapa jobb i framtiden. Flera studier tyder på att skattesänkningar framöver bör inriktas på att sänka marginalskatter för normalinkomsttagare vilket gör det mer lönsamt att välja rätt utbildning och flytta till bättre jobb. Det kan ge större utväxling i form av arbetade timmar och allmänna inkomstökningar. Hur ser då Fölster på den politiska oppositionens förslag, exempelvis att anställa fler inom offentlig sektor?

Stefan Fölster

- » 50 år, men i bättre kondition än någonsin.
- » Chefsekonom på Svenskt Näringsliv.
- » Adjungerad professor i nationalekonomi vid KTH.
- » Läste senast "Plato and a platypus walks in to a bar: Understanding philosophy through jokes" av Thomas Cathcart och Daniel Klein.





Sjukförsäkringen är regeringens viktigaste reform. Den öppna slussen till förtidspensioneringen var ett av de största hoten mot både välfärd och välstånd i Sverige sedan löntagarfonderna.»

Vad blir konsekvenserna av att staten »skapar« jobb?

– De skattehöjningar som behövs för att finansiera tillskott till den offentliga sektorn förstör jobbutvecklingen. Nettoeffekten av en sådan överföring är normalt antingen färre jobb totalt sett, eller lägre inkomstillväxt. Mer problematisk är att en sådan överföring inte ens entydigt ökar välfärden. I vare sig utbildning, äldreomsorg eller sjukvård finns det något enkelt samband mellan ökade resurser och ökad kvalitet. Ofta blir ropet på mer pengar ett alibi som fördröjer välbehövlig konkurrens och organisationsreformer.

Att stoppa resursslöseri och öka kvalitet är en fråga som Fölster brinner särskilt mycket för. Tillsammans med Anders Morin och Monica Renstig gav han förra året ut boken *Den orättvisa skolan*. I boken konstaterar de att kvaliteten i den svenska skolan främst inte är beroende av storleken på de ekonomiska resurserna, utan på hur dessa förvaltas. Även om denna slutsats kan tyckas vara en självklarhet kan det vara nog så viktigt att påpeka i tider då många politiker vill satsa mycket och mer på just vård, skola och omsorg. I *Den orättvisa skolan* sammanfattar Fölster, Morin och Renstig en lista på 17 olika punkter för att göra den svenska skolan bättre. Och eftersom Folkpartiets viktigaste profilfråga är utbildning känns det naturligt att fråga Fölster vilken enskild åtgärd av dessa han tycker är viktigast att genomföra.

– Om en kommun misslyckas med att få en skola att prestera bra under en längre tid bör Skolinspektionen kunna ta över den – ungefär som en konkursförvaltare – samt pröva om det finns andra huvudmän som kan driva den bättre, och om en del av personalen eventuellt måste bytas ut. Det är inte rimligt att offra många årskullar elever enbart därför att anställningsskyddet hindrar att lärare eller rektorer som inte fungerar byts ut, eller för att kommunen motarbetar etablering av friskolor.

Detta är ingen fråga Folkpartiet har drivit hittills, men kanske är det något för framtiden? Alliansregeringen har däremot genomfört ett stort antal andra reformer på utbildningsområdet. En av dem är de så kallade lärlingsutbildningarna. De syftar till att ge elever som inte vill studera eftergymnasiala akademiska utbildningar en möjlighet att på gymnasiet lära sig praktiska, yrkesförberedande kunskaper som ska kunna ge jobb. Tankarna förs av naturliga skäl till dagens tyska college som visserligen är eftergymnasiala, men i mångt och mycket har samma syfte. Men är de svenska lärlingsutbildningarna bra? Fölster är förhållandevis positiv:

– Det är i princip en bra reform. De kan visa sig

vara bra för en del skoltrötta ungdomar. Arbetsgivare är däremot mest intresserade av lärlingssystem som tar vid först efter gymnasieutbildningen. Hur som helst måste facken gå med på realistiska lärlingslöner. Annars blir det inte många lärlingsplatser.

Fölster avslutar intervjun med att ge ett par tips till LUF inför valrörelsen:

– Många försöker att tiga ihjäl ungdomsarbetslösheten och det låga nyföretagandet i Sverige. I båda dessa frågor har LUF redan en tydligare profil än regeringen.



Det är inte rimligt att offra många årskullar elever enbart därför att anställningsskyddet hindrar att lärare eller rektorer som inte fungerar byts ut, eller för att kommunen motarbetar etablering av friskolor.»

Men frågorna är så viktiga att det behövs ett ännu högre röstläge. Och skarpa förslag. Varför kräver inte LUF att exempelvis lagen om åldersdiskriminering också måste gälla unga? Då skulle exkluderande ingångslöner och arbetsmarknadsregler bli olagliga.

Simon Hedlin Larsson



Europas sista diktatur går till val

Aleksandr tog tunnelbanan de få stationerna till domstolen där en vän satt häktad. Hans vän tillhörde, liksom Aleksandr, oppositionen i Belarus och hade fängslats för sitt politiska engagemang. Aleksandr hade lovat att åka dit och överlämna lite kläder och filtar. Han stiger av tunnelbanevagnen, går upp för trappan och vandrar den korta biten till domstolen, han tar ett djupt andetag och går in, går fram till informationsdisken. Samtidigt, i lokalen, ser han hur en grupp ur den specialtränade säkerhetsstyrkan trakasserar en oberoende journalist som just tagits in på förhör. Aleksandr går fram till gruppen och ber dem sluta. Männen, som förvånat tittar upp, slutar för en stund med vad de höll på med. De släpper kvinnan och för med Aleksandr in i ett rum där han under ett par minuter misshandlas så pass allvarligt att han får ett brutet revben. Det hela var en varning: Lagg dig inte i.

Vi hade planerat ett möte med Aleksandr och promenerade längs huvudgatan i centrala Minsk, går ner för en trappa, genom en tunnel för att sedan nå andra sidan gatan. En folksamling hade samlats vid trappan. Vi stannar upp och ser hur en äldre dam i röd kappa arresteras av tre välbyggda män i polisuniformer. Hon förs in i en blå minibuss som snabbt lämnar platsen. En yngre man berättar att den äldre damen tillhör ett oppositionellt parti och att hon för stunden hade stått tyst på gatan med ett plakat. Ingen verkar förvånad över att hon grips.

Något chockade beger vi oss vidare mot det café vi hade bestämt träff på. Vi går in i det pittoreskt inredda caféet, slår oss ner i en soffä belägen i det ena hörnet av rummet. Det dröjer inte många minuter innan Aleksandr dyker upp. Han slår sig ner och vi beställer in något att äta. En man stiger in i rummet. Han går fram till bordet bredvid och slår sig ner, utan att ta av sig jackan, tar fram en tidning och börjar, vad jag trodde, att läsa. Aleksandr förklarar dock att mannen tillhör underrättelsetjänsten KGB och allt blir uppenbart för mig. Varenda rörelse vi gör betraktas av mannen. Aleksandr verkar dock oberörd. Han har redan förlorat för mycket för att orka bry sig. Han blev av med sitt jobb efter att KGB hade pressat hans före detta chef och är i dag



Aleksandr verkar dock oberörd. Han har redan förlorat för mycket för att orka bry sig. Han blev av med sitt jobb efter att KGB hade pressat hans före detta chef och är i dag utfrysst av sina tidigare kollegor. Ingen vågar stå upp för honom av rädsla för underrättelsetjänsten.«

utfrysst av sina tidigare kollegor. Ingen vågar stå upp för honom av rädsla för underrättelsetjänsten.

För den som besöker Belarus, då särskilt huvudstaden Minsk, kan dock verkligen se annorlunda ut. Landet har haft en stabil ekonomisk tillväxt och på gatorna finns ett överflöd av välpolerade märkesbilar. Gröna parkområden breder ut sig sida vid sida med moderna byggnadskomplex. Så länge man inte engagerar sig politiskt eller har en åsikt om landets president, kan man leva ett ganska normalt liv.

Trots detta och det faktum att Aleksandr vid ett flertal tillfällen trakasserats av regimen fortsätter han sin kamp för demokrati i Belarus. När hans parti, det liberala partiet, ställde upp i lokalvalet förlorade samtliga kandidater som vi följde under vår resa med liten marginal mot deras regimvänliga motkandidat. På ytan såg det mesta ut att ha gått rätt till. Men vid en närmare analys av valresultatet blev det dock tydligt. Samtliga liberala kandidater hade under själva valdagen vunnit mot sina motkandidater. Men när det kom till förtidsröster och mobila röster hade de regimvänliga kandidaterna tagit hem jordskredssegrar. Tillfällighet eller planerat valfusk? Alla som någon gång sysslat med valövervakning vet att det är under förtidsröstningen det är lättast att manipulera valresultatet. Men i ett land där uppemot 40 procent att befolkningen »tvingats« att förtidsrösta kan det knappast vara en tillfällighet.

Tobias Setterborg

UNGA FOLKPARTIET

Kryssjägare. Joakim Rönnbäck har frågat några kandidater varför du ska välja just dem. På unga.folkpartiet.se hittar du fler unga som kandiderar till din kommun, ditt landsting och din riksdagsbänk.

Pär Gustafsson, Göteborg

Pär Gustafsson är Liberala studenters ordförande, kanske mest uppmärksammas för att ha drivit på för kårobligatoriets avskaffande och en stark kritiker mot diktaturen i Belarus. Han återfinns även på riksdagslistan i Göteborg.

– Sverige behöver en högskola i världsklass. För det krävs satsningar på **kvalitet framför kvantitet, friare högskolor och bättre samverkan mellan utbildning och näringsliv.**

De studenter som vill och kan arbeta vid

sidan om sina studier ska uppmuntras, inte straffas – därför måste fribeloppet bort. Det skapar även bättre möjligheter för unga att komma in på arbetsmarknaden både under och efter studierna. Samtidigt krävs att riksdagen moderniserar Lagen om anställningsskydd och utvidgar undantaget i turordningsreglerna till att gälla alla företag. Tillsammans med satsningar på lärlingsjobb och fler nya unga företagare minskar vi risken för att unga hamnar i utanförskap. Det vill Pär jobba för i Riksdagen.



Anna Ekström, Blekinge

Prästen Anna Ekström står högst upp på Folkpartiets Blekingelista.

– **Jag brinner för skola-arbete-integration.** De hänger ihop! Jag tänker driva frågor som leder till att vi får en skola i världsklass. En skola i världsklass leder till arbete som i sin tur är en av nycklarna till en lyckad integration. Jag har väldigt lite till övers för när människor blir illa behandlade och bara sedda som siffror i ett system. Fokus måste ligga på respekt för individen, jag tänker inte tillåta att

någon blir kränkt för att de inte är »som alla andra«.

Anna har även uppmärksammats för en ovanlig kampanjmetod.

– Som kandidat paddlade jag i sommar runt hela Blekinges kust i en havskajak för att möta hela länet. Det tog mig ungefär en vecka, hade min lille son född i februari i år i en folgebil på land. En vecka då jag slog ett slag för miljön, att Östersjön inte ska behöva ta vår skit! En fråga som jag absolut kommer driva i riksdagen.



Maria Weimer, Uppsala

Uppsalalistans två Maria Weimer kallar sig liberal, feminist och europé. Maria har suttit i LUF:s förbundsstyrelse och arbetar som diplomat. I riksdagen vill hon bl.a. arbeta för en stark svensk utrikespolitik i EU, minskade löneskillnader och att avliva jantelagen.

– Min slogan i valet är: **mer miljö-teknik och mindre miljöpanik.** Jag vill att vi under nästa mandatperiod ger klartecken för att bygga nya kärnkraftverk men också att vi satsar mycket på förnyelsebara energikällor, framförallt solenergi. Vi behöver en

säker energiproduktion på lång sikt i Sverige för att vi ska kunna fortsätta utvecklas ekonomiskt. Kärnkraft är koldioxidfri el och är därför en värdefull energikälla. Jag är starkt kritisk till de domedagsprofetior som Miljöpartiet och andra målar upp av världen där vi sägs behöva sluta handla, resa, flyga och föda barn för att kunna nå klimatmålen det är helt fel väg att gå och tjänar bara till att skrämma folk. Vi politiker ska se till att kunskap och teknik finns så att människor kan leva klimatsmart utan att behöva flytta ut i skogen och odla sina egna morötter.



Roger Haddad, Västerås

Roger Haddad är kandidat nummer två på Västmanlands riksdagslista.

– Det finns ett antal viktiga frågor att arbeta med i riksdagen, främst gäller det att fortsätta reformeringen av den svenska skolan med större fokus på kunskap och kvalitet. Folkpartiets socialliberala arv inom handikappolitiken måste åter upp på agendan men också att vi är tydligare med vår integrationspolitik. Här måste staten och kommunerna ta tag i frågan på allvar om vi ska lyckas. Jag vill verka för att kommuner ska tvingas ta emot flyktingar och jag tycker att man ska anvisas till en introduktionsort första

året för att förhindra att vissa kommuner får problem med bostadsbrist och segregation.

Roger har även varit ordförande i Svenska Burmakommittén.

– Frågan om Burma och **stödet för demokratikämpen Aung San Suu Kyi får inte överges.** Sverige måste inom EU och FN engagera sig för att bryta en av världens främsta diktaturer där ett helt folk hålls som gisslan och där juntan hellre använder resurserna till vapeninköp än att satsa på skolor och sjukvård för sin befolkning. Detta kommer jag att arbeta med om jag kryssas in i riksdagen.



Birgitta Ohlsson, Stockholm

Det har gått några år sedan Eu-minister Birgitta Ohlsson var LUF:s ordförande, men som fortsatt engagerad i förbundets utveckling och en av Folkpartiets modigaste politiker är hon ett självklart val i den här artikeln. Som Stockholms representant i riksdagen har Birgitta bl.a. motverkat FRA-lagen och engagerat sig i Zimbabwes utveckling.

– Jag brinner för liberalism. **Alla ska göra rätt för sig och respekteras oavsett om vi är kvinnor, bögar**

eller kommer från ett annat land.

Det behövs mer solidaritet, feminism och öppenhet, men framförallt politiker som aldrig daltar med religiösa fundamentalister, diktatorer eller mansgrisar. Detta kräver ett starkt liberalt parti i riksdagen. Ett principfast parti som har mod att stå upp för liberala frihetsvärderingar även när det blåser. Ett stridslystet parti som vågar sparka mot både höger och vänster. Ett passionerat parti som tar strid för de människor som har det allra sämst. Jag står för dessa ideal.



OHLYS BÄSTA



Joxa' me trasan med »Nacka«

Som nyvald vänsterledare berättade Lars Ohly inlevelsefullt i flera intervjuer om när han spelade fotboll med legendaren Lennart »Nacka« Skoglund på en grusplan i Rydbo. Problemet var bara att det inte var sant. När den historiska matchen spelades var Ohly bara 11 år. »Jag måste ha stått vid sidan av« förklarade han efteråt. Ja, det är ju nästan samma sak.

Demokrati, diktatur – vilket var det som var bäst nu igen?

»Kan ni citera mig eller någon annan vänsterpartist som en enda gång brustit i demokratisk trovärdighet?« frågade Ohly retoriskt i Dagens Nyheter i februari 2000.

2 Eh, ja. Följande tycker åtminstone LU brister i demokratisk trovärdighet, men så är vi ju demokratiextremister också.

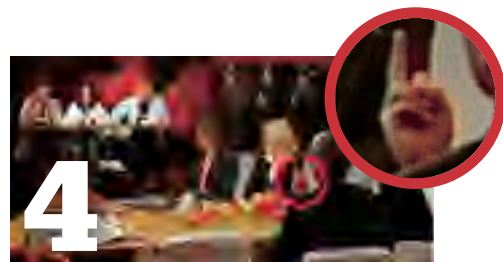
»Inskränkningar i demokratiska fri- och rättigheter kan användas i arbetarklassens intresse (...) Vi får aldrig acceptera ett demokratibegrepp som står höjt över klasskampen.«

Lars Ohly, debattinlägg i Kommunistisk ungdoms interna tidning 1983



Posterboy Lenin

»Ingen i vänsterpartiet har Lenin som förebild« sa Ohly till Dagens Nyheter i december 1998. Kanske är det svårare att ljuga på ett språk man inte behärskar, för ett halvår senare lät det så här i engelska tidskriften Renewal: »Jag står för en modern leninism baserad på klasskamp.« Vi fattar inte. Leninismen är okej, men Ohly gillar inte Lenin som person?



Fuck you, Marie!

I morgonsoffan hettade det till dagen efter valet 2006. När Expressenkrönikören Marie Söderqvist kallade Ohly för kommunist, vilket han själv flera gånger valt att kalla sig, gav han henne fingret i direktsändning. Liberal ungdom tycker att det är fint att se en feminist ägna sig åt den typen av härskartekniker. Men Ohly kunde förklara sig: Han var faktiskt trött.

5 Högerspöke

»Jag har ett lik i garderoben. Jag var nämligen medlem i folkpartiets ungdomsförbund en gång i tiden. Det tycker jag är mycket svårare att försvara än att jag kallar mig kommunist.« Sade Lars Ohly, Aftonbladet 13 december 2003.

För att travestera Hadar Cars: Liberala ungdomsförbundet i sin helhet delar Lars Ohlys uppfattning på en punkt. Det var och är att det klokaste beslut han fattat var att lämna LUF.



The Hurt Locker

Hur porträtterar man ett krig på ett rättvisande sätt? Kathryn Bigelow har lyckats väl med filmen »The Hurt Locker«, som har belönats med sex Oscarstatyetter – bland annat för bästa film och bästa regi.

Filmen utspelas i Irak, där vi får följa en grupp bombtekniker under nervpåfrestande uppdrag i Bagdad. Som gruppens ledare är det sergeant William James uppdrag att desarmera bomber manuellt. Detta gör han mer än gärna, och han låter inte regelboken komma i vägen för jakten på adrenalinkickar. Snart blir de övriga i gruppen övertygade om att James kommer bli deras undergång.

»The Hurt Locker« är en otroligt skickligt gjord film. När bomber och granater ska desarmeras sitter man på helspänn och svetten bryter nästan fram i pannan.

Men hur realistisk är filmen egentligen? De amerikanska Irakveteranerna är delade. Kritikererna menar att en adrenalinjunkie som James aldrig skulle bli befäl över en grupp bombtekniker. Andra är mer välvilliga; de tycker att »The Hurt Locker« trots detta är den hittills bästa filmen om Irakkriget.



Jag kan rekommendera Kathryn Bigelows film starkt. Det är en välskriven historia som berättas på ett skickligt sätt. Jeremy Renner gör en utomordentlig insats i rollen som William James.

Under filmens gång framträder en mer komplex bild av honom; han är inte bara en

krigsmaskin, utan också make, fader och vän. Men framför allt är han en av de där själarna som aldrig riktigt lyckas anpassa sig till ett liv utanför det militära. Enligt Bigelow är just detta filmens tema: kriget som en drog.

Jakob Nyström

Dokument rörande spelaren Rubashov



Böcker innehållande en djävul som inte är ondskefull, utan aningen snäll, är något jag är svag för. Carl-Johan Vallgrens Dokument rörande spelaren Rubashov är enligt min mening hans bästa roman.

Berättelsen handlar om Josef Rubashov, som under nyårsnatten år 1899 råkar hamna i en även för en erfaren pokerspelare ovanlig situation. Rubashovs motspelare denna natt är nämligen Djävulen. När morgonen gryr har han vunnit evigt liv. Det hela börjar mycket bra. Rubashov upptäcker att rysk roulette kan ge goda inkomster om man råkar vara odödlig.

Men så en dag, kanske som en konsekvens av att de tidigare framgångarna inte var helt välförtjänta, börjar allting gå utför. Situationen blir nattsvart, och Rubashov vill inget hellre än att dö. Men just det – att dö – är det enda han inte kan, och högst ofrivilligt genomlever Rubashov hela nittonhundratalet. Han deltar i

världskrigen, sitter i koncentrationsläger, och blir vittne till Balkankrigen.

Dokument rörande spelaren Rubashov är en vildsint skråna över en odödlig och olycklig människas upplevelser. Kasten mellan himmel och helvete är tvära, något mellanläge finns inte, och berättelsen är å ena sidan rolig och dräplig och å andra sidan hemsk i sina plågsamt ingående skildringar av 1900-talets mörka historia. Rubashov deltar i historien både som offer, hjälte och förövrare, och är på så vis en gestaltning av människans förmåga till såväl stordåd som den mest utstuderade grymhet. Den som har försatt honom i den prekära situationen att vara odödlig är visserligen Djävulen, men Rubashovs upplevelser av det förra seklet visar mycket påtagligt att helvetet är något som människan är högst kapabel att skapa på egen hand.

Emma Söderberg Majanen



Natalias KAMPANJTIPS



Natalia Rylander

Genom att vara ärliga, personliga och engagerade tror jag att vi kan vinna många röster. Det gäller bara att du tar fram den visionära liberalen i dig!



**Glöm inte
vätskekontrollen!**

Så får du fram budskapet

- » Försök att alltid vara så personlig som möjligt, för att när du står i en valstuga så representerar du hela partiet – du är Folkpartiet. Tänk också på att man ska hitta en gemensam nämnare med den man talar med, på så sätt skapas förtroende och det är grundläggande. Lyssna på personen, ställ frågor och bekräfta. Det handlar om att samtala och inte föreläsa eller bara informera
- » Försök att vara kort och koncist, välj ut det viktigaste.
- » Använd dig gärna av värdeladdade ord, såsom frihet, utveckling, framtid, ansvar, rättvisa osv.
- » Använd dig gärna av målade bilder istället för siffror och statistik.
- » Istället för att säga att statistiken visar att jobbskatteavdraget leder till att en genomsnittlig svensk får 1000 kr mer i plånboken varje månad, så kan man säga att min upplevelse är att jag och mina vänner har fått möjligheten att gå ut och äta middag lite oftare, eller att jag har märkt att jag kan spara lite extra varje månad och har råd att åka till Thailand nu.
- » Fokusera på FP, ta inte upp andra partier.

Ha alltid ett klart svar på varför man ska lägga sin röst på just Folkpartiet.

Till exempel:

- » Om du röstar på Folkpartiet så kommer dina barn att få en skola där barnets behov prioriteras högst, du kommer att få mer makt över din egen tillvaro, du får mer pengar i plånboken och därmed ha råd med en extra weekendresa.
- » Folkpartiet jobbar för att maximera friheten för varje människa i Sverige och i världen. Vi vänder oss mot all form av ofrihet och förtryck oavsett om den sker på Kuba eller i Rinkeby.
- » Folkpartiet är det enda partiet i riksdagen som sätter individen i centrum.
- » Folkpartiet är det enda partiet i riksdagen som har en trovärdig skolpolitik
- » Folkpartiet är det enda partiet i Riksdagen som har en biståndspolitik som gör skillnad.

Att locka Muhammed till berget

- » Man kan ha en enkät, tävling eller en omröstning för att locka folk att komma fram och få igång ett samtal.
- » Ha gärna en intresselista, där man kan lämna sin mailadress eller telefonnummer och även en liten LUF-kalender för dem som är intresserade och vill hjälpa till i valrörelsen.



Godis lockar folk.

